herpy

GEKONY

Gekon latający Kuhla

Gekko kuhli

Niemal niewidoczny cień na korze z lasów deszczowych Azji Południowo-Wschodniej. Fałdy skórne wzdłuż tułowia, kończyn i ogona, błony pławne między palcami i rysunek przypominający korę sprawiają, że potrafi szybować z drzewa na drzewo. To zwierzę do oglądania, nie do dotykania, i wymaga wysokiej wilgotności powietrza.

Rodzina: Gekkonidae Nazwa angielska: Kuhl's flying gecko Dawna nazwa: *Ptychozoon kuhli; Ptychozoon homalocephalum*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**12-18 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**24-28 °C**
Miejsce wygrzewania	**30-33 °C**
Temperatura w nocy	**21-23 °C**
Wilgotność	**60-85%**
UVB	**Opcjonalne**
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo, w parach lub jeden samiec z kilkoma samicami**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**18 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**2 jaj**
Inkubacja	**60-120 dni** przy 24-27 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Gekko kuhli to jeden z najbardziej niezwykłych gekonów, jakie można hodować. Wzdłuż boków ciała, z tyłu kończyn i pod żuchwą ma cienkie fałdy skórne, palce mają wyraźne błony pławne, a ogon jest spłaszczony i kanciasty jak ząbkowana chorągiewka. Gdy zwierzę przywiera płasko do gałęzi lub pnia z fałdami przyłożonymi do ciała, cień znika, a marmurkowy rysunek w odcieniach szarości, brązu i czerni zlewa się z korą. Nawet gdy wiesz, gdzie siedzi, trudno go dostrzec.

Gekon nie lata, tylko szybuje. Gdy skacze z gałęzi, rozpościera fałdy skórne, błony pławne i ogon, hamując spadanie, tak że może sterować w stronę innego pnia. W naturze służy mu to przede wszystkim jako droga ucieczki. W terrarium zobaczysz najwyżej krótki, wyhamowany skok między gałęziami, bo rzadko jest miejsce na więcej.

Gatunek opisano pierwotnie w 1809 roku jako *Lacerta homalocephala*, ale nazwa była już zajęta i w 1902 roku zastąpiono ją nazwą *Ptychozoon kuhli*. Nazwa upamiętnia niemieckiego ornitologa Heinricha Kuhla. Po rewizji genetycznej w latach 2019-2020 gekony latające należą obecnie do rodzaju *Gekko* jako podrodzaj *Ptychozoon*, więc gatunek nazywa się oficjalnie *Gekko*

kuhli. Hodowcy i sprzedawcy wciąż często używają starej nazwy. Jest więc spokrewniony z *Gekko gecko*, ale znacznie mniejszy i spokojniejszy. Gatunek jest ponadto bardzo zmienny i być może kryje się pod nim od pięciu do dziewięciu jeszcze nieopisanych gatunków.

Dorosłe osobniki osiągają 10-20 cm długości razem z ogonem, większość 12-18 cm. Samca rozpoznasz po rzędzie wyraźnych porów przedkloakalnych, których samica nie ma. Skóra jest bardzo cienka, a fałdy skórne łatwo się rozrywają, gdy zwierzę zostanie chwycone lub zaczepi o ostre przedmioty. Zwierzę jest szybkie i płochliwe, a większość osobników nigdy nie staje się naprawdę oswojona. To zwierzę, którym cieszysz się przez szybę.

Zdecydowana większość zwierząt w handlu to wciąż odłowy z natury. Często mają roztocza i robaki jelitowe oraz są osłabione transportem, dlatego kupuj zwierzęta z hodowli, gdy tylko możesz je znaleźć, i nastaw się na kwarantannę oraz badanie kału u weterynarza.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Występowanie i środowisko

Gekko kuhli żyje w Azji Południowo-Wschodniej. Gatunek jest znany z południowej Tajlandii (Nakhon Si Thammarat, Satun i Pattani), Mjanmy, Półwyspu Malajskiego wraz z wyspami takimi jak Pangkor, Tioman i Besar, Singapuru oraz Indonezji, w tym Sumatry, Jawy, Bali, wysp Natuna, Simalur, Sulawesi i indonezyjskiej części Borneo. Do tego dochodzą Sabah i Sarawak na malezyjskim Borneo oraz Nikobary.

Zarejestrowane stwierdzenia pochodzą głównie z Indonezji, Malezji i Tajlandii. Nikobary należą do Indii, ale gatunek prawdopodobnie nie występuje w Indiach. Dlatego Indii nie ma wśród krajów na mapie. Ponieważ gatunek może obejmować kilka gatunków, zasięg może zostać zrewidowany.

> **Naturalny zasięg:** Tajlandia, Mjanma (Birma), Malezja, Singapur i Indonezja.

ŚRODOWISKO

Gekko kuhli żyje w tropikalnych lasach nizinnych i podgórskich i spędza całe życie na drzewach, siedząc na pniach i grubych gałęziach. Tam jest niemal niemożliwy do zauważenia, bo jego rysunek przypomina porosty i korę. Spotyka się go także na skrajach lasów, na plantacjach i w pobliżu zabudowań, ale zawsze jest związany z wysokimi drzewami.

Klimat jest ciepły i wilgotny przez cały rok, z porą deszczową, w której powietrze jest niemal nasycone wilgocią. Gekon jest najbardziej aktywny nocą i o zmierzchu. W dzień siedzi nieruchomo na korze, a dopiero gdy zapada zmrok, poluje na owady i pije krople wody z liści. Deszcz na zewnątrz wydaje się pobudzać gody. Istnieje niewiele pomiarów dokładnych warunków w miejscach występowania gatunku, więc wartości dla terrarium opierają się na doświadczeniach z niewoli, a nie na danych terenowych.

Hodowla

TERRARIUM

Używaj wysokiego terrarium z drzwiami od frontu. Dla jednego zwierzęcia dobrym minimum jest 45 × 45 × 60 cm (długość × szerokość × wysokość), a wysokość ma większe znaczenie niż powierzchnia dna, bo *Gekko kuhli* nigdy nie schodzi na ziemię. W małych terrariach trudno utrzymać wilgotność bez zbytniego ograniczenia dopływu powietrza. Dla dwóch lub trzech zwierząt terrarium powinno mieć co najmniej 60 × 45 × 90 cm, żeby zwierzęta mogły schodzić sobie z drogi. Terraria z siatkową pokrywą trudno utrzymać wystarczająco wilgotne bez pomocy zraszacza.

Urządź je płaskimi kawałkami kory korkowej na tylnej ścianie jako pniami, ukośnie ustawionymi gałęziami i rurkami bambusowymi na kilku wysokościach. Gekon najchętniej przywiera płasko do kory, więc zapewnij mu powierzchnie, przy których może się ukryć. Żywe rośliny, takie jak epipremnum, filodendron czy fikus, dają osłonę, a sztuczne sprawdzają się równie dobrze. Kryjówki powinny znajdować się wysoko, nie na ziemi.

Jako podłoże sprawdzi się włókno kokosowe lub mieszanka bioaktywna w warstwie 5-7 cm, która trzyma wilgoć. Zadbaj o dobrą wentylację, żeby powietrze nie stało w miejscu. Używaj gładkich materiałów i unikaj ostrych krawędzi, bo cienkie fałdy skórne mogą się rozedrzeć.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

TEMPERATURA

W dzień w terrarium powinno być 24-28 °C, a w ciepłym miejscu u góry 30-33 °C. Nie przekraczaj tych wartości, bo gekon z lasu deszczowego, żyjący w cieniu, nie może się przegrzewać, a suche ciepło od razu obniża wilgotność. Nocą temperatura może spaść do 21-23 °C, ale nie poniżej 21 °C.

Zapewnij *Gekko kuhli* gradient temperatur, umieszczając słabą żarówkę grzewczą lub ceramiczny promiennik ciepła u góry w jednym końcu, sterowane termostatem. Zwierzę jest aktywne nocą i rzadko wygrzewa się otwarcie, ale w ciągu dnia chętnie wybiera cieplejsze miejsce odpoczynku. Mierz temperaturę cyfrowymi termometrami zarówno u góry, jak i na dole, i trzymaj terrarium z dala od nasłonecznionych okien.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Gekko kuhli potrzebuje wysokiej wilgotności powietrza, zwykle 70-85 %, a w ciągu dnia może ona spadać do około 60 %. Zraszaj terrarium obficie letnią wodą każdego wieczoru, tuż przed zgaszeniem światła, tak żeby liście i szyby były pokryte kroplami. To z nich gekon najchętniej pije, a nie wszystkie zwierzęta korzystają z miski z wodą. Może być konieczne zraszanie nawet trzy razy dziennie. Mimo to postaw płytką miskę ze świeżą wodą i włóż do niej kamienie, żeby zwierzę mogło się wydostać, bo słabo pływa. Wodę wymieniaj codziennie.

Cyfrowy higrometr na środku terrarium pokaże, czy wilgotność się utrzymuje. Zbyt niska wilgotność powoduje problemy ze skórą, a stojące, wilgotne powietrze prowadzi do infekcji dróg oddechowych, więc wentylacja i wilgotność muszą być w równowadze. Pomocny może być automatyczny system zraszania, zwłaszcza w terrarium bioaktywnym.

OŚWIETLENIE I UVB

Gekko kuhli jest aktywny o zmierzchu i nocą i może przeżyć bez UVB. Słabe oświetlenie UVB to jednak dobry pomysł, bo badania wskazują, że korzystnie wpływa na zdrowie zwierzęcia. W takim przypadku wybierz świetlówkę dla gatunków cieniolubnych (strefa Fergusona 1, np. świetlówkę T5 2-5 %), zamontowaną nad jedną stroną, tak żeby reszta terrarium pozostawała w cieniu. Światło powinno też zapewniać stały rytm dobowy.

Światło włączaj na 10-12 godzin zimą i do 14 godzin latem, najlepiej sterowane programatorem czasowym. Unikaj mocnych lamp punktowych, bo zwierzę unika ostrego światła. Nocą powinno być ciemno, a jeśli potrzeba dodatkowego ciepła, użyj źródła ciepła, które nie emituje światła.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Gekko kuhli żywi się żywymi owadami. Podawaj urozmaiconą mieszankę małych świerszczy, karaczanów argentyńskich, karaczanów turkiestańskich, larw muchy czarnej i od czasu do czasu larw barciaka jako przysmak. Niektóre osobniki nie wykazują zainteresowania mącznikami. Ofiara nie może być szersza niż odległość między oczami zwierzęcia i powinna być dobrze odkarmiona przed podaniem.

Młode karm codziennie, a dorosłe co drugi lub trzeci dzień, podając 4-8 owadów. Najlepiej karmić wieczorem, po zgaszeniu światła. Jeśli zwierzę ma UVB, oprószaj pokarm wapnem bez D3 przy każdym karmieniu i multiwitaminą mniej więcej dwa razy w miesiącu. Bez UVB wapno musi zawierać D3: wapno z D3 co drugie karmienie i multiwitamina raz w tygodniu. Niektóre osobniki przyjmują gotową karmę dla *Correlophus ciliatus*, najlepiej o smaku figowym lub mango, jako rzadki przysmak, ale nie może ona stanowić podstawy diety.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gekko kuhli jest spokojny, ale płochliwy. Spędza dzień nieruchomo na korze, a gdy się zbliżasz, ucieka albo rozpościera fałdy skórne i skacze. Nie należy go rutynowo brać do ręki. Skóra jest cienka i może się rozedrzeć, a zwierzę odrzuca ogon, gdy zostanie chwycone. Ogranicz branie do ręki do niezbędnych badań i rób to szybko i spokojnie. Zwierzęta z hodowli przy odrobinie cierpliwości mogą stać się mniej płochliwe, natomiast odłowy z natury często gryzą, piszczą i wiją się, gdy zostaną chwycone.

Samców nigdy nie wolno trzymać razem, bo są terytorialne i walczą. Samca można trzymać z jedną lub kilkoma samicami, a samice zazwyczaj mogą żyć razem, jeśli są podobnej wielkości i mają dużo miejsca oraz kryjówek. Trzymaj najwyżej jednego samca i dwie-trzy samice, a jeśli któreś zwierzę traci na wadze, rozdziel je. Trzymany pojedynczo gatunek czuje się dobrze. Samce ćwierkają, żeby zwabić samicę, a osobniki obu płci mogą krzyczeć, gdy zostaną chwycone.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samca można rozpoznać po rzędzie wyraźnych porów przedkloakalnych. Samica nie ma tych porów albo są one bardzo słabo widoczne. Zwierzęta powinny mieć około 18 miesięcy, zanim zostaną przeznaczone do rozrodu. To rozsądne, bo samice, które zaczynają składać jaja zbyt wcześnie, tracą zapasy wapnia. Nie udokumentowano żadnej granicy wagowej, więc zamiast tego oceniaj kondycję zwierzęcia.

GODY I KOPULACJA

W niewoli *Gekko kuhli* może rozmnażać się przez cały rok. Pary zaczynają około połowy lata, a deszczowa pogoda może je wprawić w nastrój godowy. Częstsze zraszanie i rosnąca wilgotność naśladują porę deszczową i mogą pomóc. Samiec wabi samicę ćwierkaniem. Gdy zwierzęta kopulują, przede wszystkim zadbaj o to, żeby samica dostawała dużo pokarmu i wapnia.

Dla tego gatunku nie opisano stałej przerwy zimowej, więc kieruj się kondycją zwierzęcia. Samica, która traci na wadze, potrzebuje przerwy na odpoczynek.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Mniej więcej dwa-trzy tygodnie po kopulacji samica składa dwa jaja, które przykleja do jakiejś powierzchni. Często dzieje się to w miejscu, w którym wolałbyś ich nie mieć, np. pod pokrywą terrarium albo za tłem. Ile zniesień samica składa w ciągu roku, nie zostało udokumentowane.

Zapewnij jej wysoko umieszczone rurki bambusowe lub korkowe z otworem odpowiedniej wielkości, które może uznać za bezpieczne. Jaj przyklejonych do szyby nie odrywaj, bo skorupka jest krucha. Zamiast tego każdą parę jaj możesz przykryć przezroczystym plastikowym kubeczkiem przyklejonym taśmą do szyby, tak żeby leżały we własnej małej komorze inkubacyjnej. Jeśli możesz przenieść cały przedmiot, do którego przyklejone są jaja, możesz go włożyć do inkubatora. Co tydzień sprawdzaj, czy się rozwijają.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

INKUBACJA

Jeśli to możliwe, inkubuj jaja w temperaturze około 25-26 °C. W około 25,5 °C młode wykluwają się po 60-90 dniach. Inkubacja może jednak trwać znacznie dłużej niż u wielu innych gekonów: około czterech miesięcy przy 26-29 °C w dzień i do sześciu miesięcy w temperaturze pokojowej (24 °C w dzień i 21 °C w nocy).

Dokładna wilgotność nie została udokumentowana, ale wilgotne podłoże, takie jak wermikulit lub perlit, i wilgotne powietrze w pojemniku to norma przy jajach gekonów. Zostało to zaczerpnięte z praktyki z gekonami ogólnie i nie było testowane konkretnie dla *Gekko kuhli*. Nie wiadomo, czy płeć zależy od temperatury.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode mają przy wykluciu około 4 cm długości i przechodzą linienie po 8-12 godzinach, po czym zaczynają jeść. Nie zaobserwowano, żeby dorosłe zjadały młode, ale nie badano tego przez dłuższy czas, więc wyjmij je i umieść we własnym małym terrarium, np. 30 × 30 × 45 cm, w takich samych warunkach jak dorosłe.

Codziennie podawaj im muszki owocowe (*Drosophila hydei*), tygodniowe świerszcze, małe nimfy karaczanów i małe larwy muchy czarnej, oprószone wapnem. Młode są na początku nieco delikatne i potrzebują dużo wody i pokarmu. Trzymaj młode w grupach osobników tej samej wielkości lub pojedynczo i rozdziel je, jeśli któreś gryzie albo jest gryzione. Nie ma wiarygodnych danych o tempie wzrostu.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

Zdrowie i częste błędy

Odłowy z natury często mają problemy, natomiast zwierzęta z hodowli rzadko. Typowe problemy to:

- Roztocza, które siedzą w fałdach skórnych świeżo kupionych odłowów z natury. Usuwaj je ostrożnie patyczkiem higienicznym z odrobiną oleju roślinnego i sprawdzaj zwierzę co dwa-trzy dni przez trzy tygodnie, a potem co tydzień przez kolejne trzy tygodnie, albo poproś o pomoc weterynarza.
- Robaki jelitowe i inne pasożyty, które objawiają się utratą wagi i luźnym kałem. Oddaj próbkę kału do weterynarza w ciągu pierwszego miesiąca.
- Problemy ze skórą i resztki wylinki na palcach, spowodowane zbyt suchym powietrzem. Zapewnij wilgotną kryjówkę albo polej zwierzę letnią wodą, żeby resztki się odkleiły. Resztki wylinki na palcach mogą je odciąć.

- Infekcja dróg oddechowych ze świszczącym oddechem, śluzem przy nozdrzach i osłabieniem. Zbyt zimne noce i stojące, wilgotne powietrze zwiększają ryzyko. Wymaga wizyty u weterynarza.
- Rozdarcia fałdów skórnych po brutalnym braniu do ręki lub przez ostre przedmioty w terrarium.
- Odrzucony ogon. Odrasta, ale nigdy nie jest taki jak wcześniej, i to dobry powód, żeby nie chwytać zwierzęcia.

Zdrowe zwierzę ma jasne oczy, pełne ciało i pewny chwyt. Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli *Gekko kuhli* traci na wadze, nie je przez kilka tygodni lub wydaje się osłabiony.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.